

Informaciju o realizaciji Projekta „Jačanje poljoprivrede Crne Gore uspostavljanjem sistema za identifikaciju zemljišnih parcela“ (EU/IPA 2013 LPIS projekat) i korišćenju dobijenih rezultata

Crna Gora je u decembru mjesecu 2016. godine otvorila pregovore sa Evropskom unijom za poglavlje 11 Poljoprivreda i ruralni razvoj.

Tom prilikom Crna Gora je dobila završna mjerila za zatvaranje poglavlja 11, od koji se jedno odnosi na to da je Crna Gora dužna da prezentuje implementacioni plan za uspostavljanje Integrisanog administrativnog i kontrolnog sistema (IAKS), koji će biti u potpunosti operativan do dana pristupanja, kao i da Crna Gora pokaže zadovoljavajući napredak u osnivanja IAKS-a, uključujući i uspostavljanje Sistema identifikacije zemljišnih parcela (LPIS).

U cilju ispunjenja mjerila za zatvaranje poglavlja 11 – Poljoprivreda i ruralni razvoj, Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja je preuzelo inicijativu sa razvijanjem LPIS sistema (SIZEP - Sistem za identifikaciju zemljišnih parcela), koji ima za cilj uspostavljanja kontrolnog mehanizma za subvencije bazirane na površini, uključujući digitalne snimke cjelokupne teritorije Crne Gore.

U saradnji sa Evropskom komisijom, projekat za uspostavljanje LPIS-a „Jačanje poljoprivrede Crne Gore uspostavljanjem sistema za identifikaciju zemljišnih parcela- EUROPEAID/136895/DH/SER/ME“ (u daljem tekstu: „EU/IPA LPIS Projekat“) je otpočeo 25. aprila 2016. godine, koji je podijeljen u četiri grupe:

- (I) Analiza ulaznih podataka (uključujući analizu zakona, tehničkih standarda, zahtjeva Generalne Direkcije Zajedničkog istraživačkog centra, organizacije itd.);
- (II) Građenje institucionalnih kapaciteta za sprovođenje LPIS projekta (procjena kapaciteta, analiza potrebe za obukama, obuke, studijska putovanja itd.);
- (III) Sprovođenje LPIS projekta u probnim oblastima (izbor probnih oblasti, razvoj GIS softvera zasnovanog na vebru, sprovođenje informativne kampanje, sastanci sa poljoprivrednicima, prikupljanje podataka, sastavljanje IACS/LPIS Glavnog plana);
- (IV) LPIS projekat u punom obimu za Crnu Goru (Pravna osnova, LPIS Akcioni plan, Metodologija, Priručnici, Digitalizacija - specifikacija, specifikacije hardvera i softvera, Kontrola kvaliteta, implementacija LPIS projekta).

Cilj projekta odnosio se na pružanje tehničke pomoći Ministarstvu poljoprivrede i ruralnog razvoja (MPRR) radi jačanja kapaciteta MPRR-a kako bi mogao da upravlja i vrši administrativne provjere u vezi sa fondovima Zajedničke poljoprivredne politike Evropske unije odnosno EAGF i EAFRD¹ fondovima (direktna plaćanja, ruralni razvoj, IACS mjerenja itd.), što uključuje i izradu same LPIS infrastrukture.

Ključne stavke LPIS (SIZEP) sistema koje su planirane u okviru projekta su realizovane, i to: priprema tehničkih specifikacija za nabavku softvera, hardvera i novih digitalnih ortofoto snimaka, nabavka hardvera (koji je isporučen i instaliran u Ministarstvu poljoprivrede i ruralnog razvoja), proizvodnja prostornih fotografija je završena i pripremljeni su **“Digitalni ortofoto”** i **“Izmjene digitalnog modela terena”** koji su isporučeni krajnjem korisniku Ministarstvu poljoprivrede i ruralnog razvoja, dok je testiranje softvera za punu primjenu LPIS-a u završnoj fazi.

Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja je u okviru Direktorata za plaćanja, stvorilo neophodnu infrastrukturu za praćenje projekta, kao i za implementaciju samog LPIS (SIZEP) sistema, dok je sva neophodna hardverska oprema neophodna za rad ovog sistema instalirana upravo u prostorijama Direktorata za plaćanje. Takođe, neophodno je napomenuti da su izmjenama Zakona o poljoprivredi i

¹ Evropski fond za garancije u poljoprivredi i Evropski poljoprivredni fond za ruralni razvoj

ruralnom razvoju ("Službeni list Crne Gore", br. 30/17 od 09.05.2017), stvorene i zakonske pretpostavke za uspostavljanje LPIS (SIZEP) sistema u Crnoj Gori.

Tokom implementacije ovog projekta, saradnja sa drugim institucijama u Crnoj Gori je uspostavljena, prije svega za NIPAK kancelarijom i Upravom za nekretnine. Iskustva drugih institucija, posebno Uprave za nekretnine su bila neophodna kako bi projekat bio uspješno implementiran.

U okviru svojih nadležnosti, Uprava za nekretnine je učestvovala u dijelu geodetskih radova na terenu, odnosno mjerenju i fotosignalisanju orijentacionih tačaka koje su neophodne u procesu referenciranja aviosnimaka u propisani državni referentni okvir, obezbjeđenja visokokvalitetnog digitalnog modela terena za potrebe ortorektifikacije snimaka, obezbjeđenja drugih neophodnih geodetskih podloga i podataka potrebnih za realizaciju projekta (topografske karte, registar prostornih jedinica, podaci iz katastarskih evidencija,...) kao i u aktivnom učešću u pripremi i realizaciji projekta, kao i kontroli kvaliteta novog isporučenog proizvoda.

Uzimajući u obzir da je dio rezultata EU/IPA LPIS projekta izrada Digitalnog ortofoto-a koji može da se koristi ne samo za potrebe LPIS sistema, Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja je spremno da ustupi ove snimke svim onim organima kojima su potrebni, a kroz postojeću zakonsku i proceduralnu infrastrukturu.

Kako je u nadležnosti Uprave za nekretnine (Zakon o državnom premjeru i katastru nepokretnosti, "Sl. list RCG", br. 029/07, "Sl. list CG", br. 073/10, 032/11, 040/11, 043/15, 037/17 i 037/17) i izrada Digitalnog ortofoto-a, planova i digitalnog modela terena, koji predstavljaju višenamjenske geodetske podloge i izrađuju se za potrebe geodetsko-katastarskog informacionog sistema i nacionalne infrastrukture geoprostornih podataka, kao i za potrebe formiranja osnovnog topografskog modela i izrade osnovne državne karte i ostalih karata, Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja odlučilo da Upravi za nekretnine ustupi u elektronskom obliku (na hard diskovima) na trajno korišćenje isporučene proizvode "Digitalni ortofoto" i "Izmjene digitalnog modela terena".

Nakon primanja proizvoda: "Digitalni ortofoto" i "Izmjene digitalnog modela terena" očekuje se od Uprave za nekretnine da iste napravi dostupne za sve zainteresovane državne institucije, uzimajući u obzir široku namjenu proizvoda samog projekta.

Primjeri digitalnih ortofoto snimaka:

